

ה"ג ככתובין וכמסורין דמי:
ואם אמר נכסי לפלוני:

סימן סז

אין (—) לילך אחריו ומה שכתב לעיל סי' כ"ו א"א כותבין אגב השטר אם המנהג שאין גובין בו או המנהג מבטל הלכה אף שמן הדין גובין שאני התם משום תקנת השוק יכולין הב"ד לעשות תקנה נגד דברי תורה אבל הכא כבר תיקנו רז"ל פרוכבול אנו בתראי יש לנו לתקן בע"א ולעקור שביעית לגמרי: ודו"ק:

לר"י הית' בשנת פ"ח פי' באלף הששי. ופי' ב"ד סי' של"א ע"ש:

ה"ג ע"מ שלא תשמטנו בשביעית וא"כ כאלו התנה עמו שלא ישמטנו בשביעית שהרי שמטנו בתוכו וה"ה עשר שנים פי' וזמן הפרעון הוא לאחר השמיטה או אפילו הלוה לו לעשר או לק' שנים שהשמיטה בתוכו אפ"ה השמיטה אינו משמט ודו"ק:

הקפת חנות אינו משמט שכן שכיח אינו משמט כן אי' במשנה בפ"י דשביעית וכן הביא הרא"ש בפ' השולח והקפת חנויות פי' הרמב"ם היא האמנה במקח וממכר שאין בני אדם ובעלי החנות שיוצא עליו כל מה שצריך וכשיקבץ סך ממון יפרעוהו וזה הנקבץ לא יהיה נשמט שאינו על דרך החוב ולא מכר לו בעל החנות ע"מ שיהא לו חוב אלא מכר לו מעט מעט עד שנקבץ לו הכל ויתן לו (ממ"ט) עכ"ל:

ה"ג ויש לחייב לו או לעדים: או למי שחייב. לפי' שב"ד אביהם של יתומים:

ה"ג אפ"ה אין כותבים אותו.

סימן סח

או פשרות שנעשו בערכאות אינו כלום אפילו להרמב"ם וק"ל ומ"ה כתב דין זה כדי לסיים עליו דין האשר"י שמסיק אחר"י ודו"ק:

ה"ג כתב הרמב"ן שטרות העשויין בנטרונ' של מלכות ועיין בחידושים פרק חזקת הבתים דף מ"ה ע"ב ויעין במרדכי סוף מסכת ב"ב ואני בספרי כתבתי (דכתובות ב"ד):

סימן סט

אבל רב אלפס כתב כסברא ראשונה וכ"כ א"א הרא"ש ז"ל. ואני בספרי בספ"ק דכתובות שאינו נאמן לומר פרעתי ע"כ: ¹

ובעל התרומות כתב שהוא נאמן וכן עיקר ² עיין בספ"ק דכתובות: ³

ה"ג סי' (כ"ד) ואם ה"י אביהם קיים ה"י נשבע שפרען והיורשין פטורין כר' אליעזר אף בשאר שטרות סי' ק"א: ⁴

סימן ע

כההיא ¹ הדייני. ה"פ דינ' (צריך) ² עליו בפירוש האשר"י לטעמי' דסבר כל קבלה שקיבל עליו הלוה אף שלא בשעת הלוואה. ס"א ³ בעדים. די בכך וא"צ קנין עיין לעיל סי' כ"ב: ⁴

והלך זה ופרעו בפני אחרים פי' והם מודים שפרעו:

סימן עז

- 1 צ"ל סימן ס' — וכ"ה בפרישה סק"ו שהביא ד"ר ויע"ע בב"ח.
- 2 צ"ב אם כונת רבינו שכת"ה גירסת הסוד — כי בטור שלפנינו ליתא הך דינא דשכר שכיר. וכבר תמה הב"י למה השמיטו, ועיין ב"ח על שינוי הנוסחאות בטור בנה.
- 3 ט"ס הוא, דמה לו ולקרקע העדים. אלא צ"ל: לערב. — כ"ה בגמ' גיטין לו. א. ובפוסקים.
- 4 חסרון הניכר יש כאן. וצ"ל: יתומים אי"צ פרוכבול לפי.

סימן סח

- 1 צ"ל דף נה. ב. ועיין מ"מ פכ"ז ממלוה ולוה ה"א. וב"י כאן.

סימן ט

- 1 עיין ב"ח שהביא ד"ר וחולק עליו.
- 2 ד"ר הובאו בפרישה סק"ג ובב"ח.
- 3 צ"ל פ"ב דכתובות — סימן כה (וט"ס הוא בפרישה שציין לסימן כ"ד).
- 4 אולי צ"ל סימן ק"ח ע"ש יע"ע בש"ך סק"ו.

סימן ע

- 1 צ"ל: כההיא דשבועת הדיינים.
- 2 אולי צ"ל: קבל עליו.
- 3 צ"ל כ"א.
- 4 כונת רבינו. דכמו שא"צ קנין בקבל עליו קרוב או פסול (בסימן ב"ב) כן מהני מה שקבל עליו להביא עדים וכמ"ש הטור בסמוך מהרא"ש

שהרי הנתבע א' לו מי לימא לן שבעל דברים ידיך אתה שמסרו לך האי:

ומ"ש לפיכך כר' אינו מלשון הרמב"ם כי מה שכתב לעיל מינ' הוא (פ"ו) מהלכות מכירה ² ומ"ש ראובן הוא בפ"ו דהלכות מלוה ⁴ ע"ש:

או שהקנוהו לו אגב קרקע ה"ז גובה פי' ואיירי שלא טען הנתבע מאן לימא לך שמסרו זה לידך:

ומ"ש אח"כ שנשבע זה היסת כר' אע"פ שאמרנו לעיל שא"צ עדים נגד המוכר היכא שהנתבע אינו טוען צ"ל מאחר שהוא בא להוציא מן המוכר כר' אבל היכא שלא בא להוציא מן המוכר אלא מן המלוה והוא אינו טוען כר' א"כ מהימן וכן פי' המ"מ ע"ש:

והאיך יפה כח (השני) לקנות באותו שטר ואעפ"י שכתוב בו קנין ואחריות מ"מ לאו שטר של קנין הוא:

וגם החוב בתקנת חכמים פי' שלא יכול שום אדם לגבות חובו אם לא יכול למכור לאחר ומ"ה לא ה"י רא"י שיכול אדם למכור שטר מכר אפילו שטר של קנין ר"ל מאחר שתיקנו בשטר (ב)חוב אגב זה תיקנו ג"כ בשטר מכר וא"כ מאחר שהשטר מכר אינו שטר קנין ממש אין שום דבר שיתול עליו במסירה זו קניניה לא בחוב ולא בשיעבוד ודו"ק: כן משמע באשר"י (דף רי"ו):

גם הוא צריך לישבע פי' אם ירצה וק"ל: ⁵

ואם אינו רוצה לישבע יפסיד פי' והוא חוזר על המוכר: ⁶

ואם מת פי' גם המוכר מת:

ואם מת הלוה קודם שלקחו זה אינו גובה אפילו בשבועה פי' לפי שכבר נתחייב המוכר שבועה לפי שבא לגבות מנכסי יתומים כר' ואין אדם מוכר. שבועה לאחר כדי לגבות בו כשם שאין אדם מוריש שבועה לבניו: ⁷

והלוקח משתמש בנייר לצור ע"פ הצלוחי ולעיל המסקנא איפכא: ⁸

לא נפטר בזה מן הלוקח ותימא גדול מאחר שיכול המלוה למחול לו החוב בע"כ של הלוקח א"כ פשיטא שנפטר הלוה דמסתמא בהשתלם לו מחול וצ"ע: ⁹

שקנאו ממנו כדין קניית שטר זהו לפי סברתו שכתב לעיל שצריך להביא רא"י ודו"ק: ¹⁰

ה"ג אם כופר לו ואם הוצרך לגבותו: אבל התוספ' כתבו דאפילו לעצמו יכול למחול וכן מסקנת הרא"ש עיין לעיל בטור אה"ע סי' ק"ה: עוד תמצא באיזה ענין שאין יכול למחול בסי' פ"ו:

חוזר הלוקח וגובה כל השטר מהמוכר נכסיו נראה דדין זה שייך לעיל אף לדעת הרא"ש דס"ל גבי מחילה שאינו נוטל אלא כפי הדמים משום דה"ל לאסוקי אדעת' משא"כ בנדון דידן זה ומ"מ נראה לי שלא לחלק אלא עיקר סבר בעל התרומות משום דאחריות ט"ס הוא והוי כאלו כתב בו אחריות שכתוב בו לשלם כל החב דו"ק: ¹¹

ואם ה"י הלוה עני פי' והוא לא ידע וגם העולם לא ידעו ¹² ודו"ק:

מכלל אונאה הוא ואם מכרו ביותר נ"ל דה"פ בכלל אונאה ועבר על לא תגנו איש את אחיו. ומ"מ לענין דינא אין לו אונאה ודו"ק. ¹³ עיין לקמן סי' רכז בהגהתי:

דלימא חספא פי' והוי כאלו מכר שאינו שלו. ¹⁴

ועל אותו שעה הוא מתחייב ומשום הכי נראה שאין משלם כפי דמים שקיבל ודו"ק: ¹⁵

(ולא פליגא כלל ¹⁶) ור"ת כתב עד פלגא אין בו משום ביטול מקח ולא פלגא בכלל: כגון שמכר שהמנה במעט פחות מאתיים:

וכן הסכים הרא"ש עיין לקמן סי' רכז:

גניבה ואבידה ומיתה דברי הרמב"ם קאי אשטרות ועבדים ומ"ה כתב מיתה:

ולענין חילוק שטרות כת' עיין לקמן סי' קע"ו:

- 3 ע"ש בהלכה י"א.
- 4 הלכה ז.
- 5 דברי רבינו העתיק הדרישה סקט"ו ומבארם.
- 6 וכ"כ הפרישה בסקט"ו.
- 7 עיין ב"י וב"ה וחידושי הגהות סק"ג.
- 8 ר"ל שבריש סימן זה כתב הטור שאם לא כתב לו קני לך הוא וכל שיעבודא דאית ביה לא קנה המלוה שבו ואפילו הנייר בעלמא לצור עפ"י צלותוהו ע"ש. ויע"ע בפרישה סקט"ו.
- 9 עיין ש"ך סקט"ב.
- 10 ד"ר העתיק הפרישה ססקיית ע"ש ועיין בשו"ע סק"ה י"א וש"ך סקט"ט.
- 11 הב"ח העתיק דברי רבינו. וראה בפרישה סקל"ג שהביא מדברי רבינו.
- 12 וכ"כ הב"ח.
- 13 דברי רבינו העתיקו הדרישה סקל"ה והב"ח וע"ע בשו"ע סק"ה ל"ז וסע"ף ל"ח.
- 14 הפרישה בסקל"ז העתיק ד"ר.
- 15 ד"ר הובאו בדרישה בסקל"ז.
- 16 ט"ס משורות דומות.